

**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**  
**ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

**សេចក្តីព្រាង**

**គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍**  
**បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន**  
**នៃ**  
**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

**រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា**

# មាតិកា

## ទំព័រ

អារម្ភកថា .....	១
បរិបទគោលនយោបាយ .....	២
សេចក្តីផ្តើម .....	៣
១-ការដឹកនាំ និងការប្តេជ្ញាថ្នាក់ជាតិ .....	៤
២-ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិ .....	៥
៣-ការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស .....	៥
៤- ស្តង់ដារ ផ្នែកទន់ និង មាតិកាព័ត៌មាន .....	៧
៥-ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ .....	៩
៦-ការអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាស .....	១១
ឧបសម្ព័ន្ធ .....	១៣-១៤

## **អារម្ភកថា**

គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មានគឺពិតជាមានអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងធំធេងក្នុងការភ្ជាប់ប្រទេសយើងអោយឈរជើងនៅលើខ្សែរថភ្លើងនៃការអភិវឌ្ឍន៍តែមួយជាមួយគេឯងនៅក្នុងតំបន់ និងក្នុងពិភពលោកដើម្បីឆ្ពោះទៅរកការទាញយកអោយបាននូវផលប្រយោជន៍យ៉ាងសមស្រប ពីចរន្តយ៉ាងខ្លាំងក្លានៃសកលភារូបនីយកម្ម និងសំរាប់ការឈានហាក់ឡើងនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ហើយដែលតាមរយៈកំណើននេះធានាអោយបាននូវសមធម៌នៅក្នុងសង្គមនិងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព។ ទម្ងឹមនិងនោះការអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មានក៏អាចជួយបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង ការកាត់បន្ថយពេលវេលា និងការចំណាយទូទៅដែលជាសេចក្តីត្រូវការចាំបាច់របស់ប្រទេសយើងក្នុងជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃក៏ដូចជាក្នុងការគ្រប់គ្រងការធុរៈកិច្ចនិងការដាក់អោយអនុវត្តនូវបច្ចេកវិទ្យានេះក្នុងកិច្ចដំណើរការររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលហើយឆ្លើយតបទៅនឹងឆន្ទៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ដូចជាបំពេញនូវគោលដៅក្នុងក្របខណ្ឌអាស៊ាន និងការធ្វើសកលភារូបនីយកម្មផងដែរ។ ជោគជ័យនៃយុគសម័យនេះពឹងពាក់ទាំងស្រុងទៅលើសមាហរណកម្មទូលំទូលាយនៃបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាននៅក្នុងសង្គម។ ការកើនឡើងនៃល្បឿននិងការធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃកុំព្យូទ័រ ការជឿនលឿនលើវិស័យគមនាគមន៍តាមបច្ចេកវិទ្យាគ្មានខ្សែ បានធ្វើអោយបច្ចេកវិទ្យាទំនើបនេះ អាចចែកចាយ និងប្រើប្រាស់បាននៅទូទាំងពិភពលោកដែលពីមុនពុំធ្លាប់មាន។ តម្លៃនៃបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មានគឺស្ថិតលើការយល់ដឹង និងទទួលស្គាល់ពីសង្គម។

ដូច្នេះគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មានផ្តោតទៅលើការរៀបចំ ក្របខណ្ឌគតិយុត្តិ និងយន្តការស្ថាប័នសមស្រប ព្រមទាំងបន្តជម្រុញអក្ខរកម្មកុំព្យូទ័រក្នុងចំណោមប្រជាជនកម្ពុជា អោយបានទូលំទូលាយថែមទៀត ជាពិសេសនៅទីជនបទ និងពង្រីកវិសាលភាពនៃការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណែត។ ជម្រុញការប្រើប្រាស់ភាសាខ្មែរ និងពង្រឹងចំណេះដឹងភាសាអង់គ្លេសដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ និងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន។ ជាមួយគ្នានេះបន្តការយកចិត្តទុកដាក់លើកិច្ចការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងចៀសវាងនូវការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យានេះក្នុងគោលដៅឧក្រិដ្ឋ និងគោលដៅផ្សេងទៀតដែលផ្ទុយនឹងសីលធម៌ ប្រពៃណី និងប៉ះពាល់ដល់ទំនៀមទំលាប់ល្អរបស់ជាតិ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាននេះនឹងរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មក្នុងការអនុវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីណែនាំការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាពនៅកម្ពុជា។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ២០០៦

### **ហ៊ុន សែន**

នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា  
ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុក កិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា

**បរិបទគោលនយោបាយ**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាកំពុងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍន៍លើគ្រប់វិស័យ ហើយបញ្ហាភាពក្រីក្រ ត្រូវបាន ទទួលស្គាល់ជាចំណុចអទិភាពមួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេស និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា បានគូសបញ្ជាក់នូវសកម្មភាពជាអទិភាពដូចខាងក្រោមនេះ ៖

- រក្សាអោយបាននូវស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច
- បង្កើនជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនតាមជនបទ
- បង្កើននូវឱកាសការងារ
- លើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស
- ពង្រឹងស្ថាប័ន និងជំរុញអភិបាលកិច្ចល្អ
- កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ និងពង្រឹងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរនៅក្នុងសង្គម
- លើកតម្កើងសមភាពយេនឌ័រ
- ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើកំណើនប្រជាជន

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការសំរេចអោយបាននូវចំណុចអទិភាពខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាល បង្កើតគោលនយោបាយ អភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដើម្បីដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលនូវការអភិវឌ្ឍន៍ សេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកិច្ច ធនធានមនុស្ស និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

**សេចក្តីផ្តើម**

ពិភពលោករបស់យើងបច្ចុប្បន្ននេះ កំពុងឈានទៅរកសង្គមសកលមួយ ដោយសារការវិវត្តន៍នៃបាតុភូតទំនាក់ទំនង ព័ត៌មានរវាងបុគ្គល ក្រុម តំបន់ និងប្រទេស ។ ប្រការនេះបានក្លាយទៅជាសង្គមព័ត៌មានមួយ ដែល បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ និងមិនអាចខ្វះបានក្នុងការបង្កើត ជួយលើកតម្កើង ផ្សព្វផ្សាយ និងបង្កើនចំណេះដឹង ។ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាកម្ពុជាត្រូវប្រើពេលវេលាច្រើនទៀត ដើម្បីឈានទៅដល់ សង្គមព័ត៌មានសកល រីឯម៉ាមួយ ប៉ុន្តែ ដោយសារតែការរីកចំរើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនូវបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដូចជាវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ អ៊ីនធឺណែត និងឧបករណ៍ទំនើបទាន់សម័យផ្សេងៗទៀត ជាហេតុធ្វើអោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាអាចសំរេចគោលដៅនេះបានឆាប់ ។ ការប្រៀបធៀបនៃបច្ចេកវិទ្យាចល័តទំនើបៗ និងកម្រិតខ្ពស់នៃការប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទចល័តក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះគឺជាសញ្ញា ចង្អុល បង្ហាញអំពីទំនោរ និងតម្រូវការរបស់ប្រជាជនកម្ពុជានាពេលអនាគត ។

ការរីកចំរើនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាសក្តានុពលយ៉ាងធំធេង ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏នៅមាន ហានិភ័យដោយសារប្រយោជន៍នៃបច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះបានចែកចាយទៅអោយតែអ្នកដែលមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងពេលដែលការប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទចល័ត អ៊ីនធឺណែត និងសេវាកម្មផ្សេងៗក្នុងទីក្រុងសំខាន់ៗ ដូចជាវាជានិក្ខំពេញ មាន កំណើនយ៉ាងខ្លាំង តែខេត្ត-ក្រុងដាច់ស្រយាលមួយចំនួននៅពុំទាន់មាន សូម្បីតែប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទខ្សែប្រើប្រាស់ នៅឡើយ ។ ទោះបីជាមានគម្លាត រវាងទីក្រុង និងជនបទ ប៉ុន្តែយើងនៅតែមានឱកាសធ្វើអោយ ប្រជាជនដែលរស់នៅតាមជនបទ ទទួល ផលប្រយោជន៍ពីបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍និងព័ត៌មាននេះ ។ ប្រការដែលសំខាន់លើសពីនេះ គឺគម្លាតរវាង អ្នកដែលមានជំនាញ និងចំណេះដឹងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន និងអ្នកគ្មានជំនាញលើផ្នែកនេះ ។ ដូច្នេះការបណ្តុះបណ្តាល ធនធានមនុស្ស នឹងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជូនប្រជាជនទូទៅបានប្រើប្រាស់ភាសាជាតិក្នុងវិស័យនេះ ។ កម្មវិធីកុំព្យូទ័រដែលមាន តម្លៃថោក ហើយអាចបំពេញទៅតាមតម្រូវការរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដូចជា កម្មវិធីប្រភពកូដចំហ នឹងជួយបង្កើន ប្រសិទ្ធភាពភាសាជាតិ ក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ព្រមទាំងជួយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងការកាត់ បន្ថយថ្លៃចំណាយទៅលើការបង់ថ្លៃអាជ្ញាប័ណ្ណកម្មវិធីបានយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ។ ម៉្យាងទៀតចូលរួមចំណែកកាត់បន្ថយ ការលូតចម្លងខុសច្បាប់ និងធ្វើអោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្លាយជាសមាជិកដ៏សំខាន់របស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ហើយជាសមាជិកដែលគោរពកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលប្រទេសជាសមាជិកទាំងអស់បានសន្យា ។

គុណប្រយោជន៍របស់បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន នឹងនាំមកអោយយើងគ្រប់គ្នាអាចយកទៅប្រើប្រាស់ ស្ទើរតែគ្រប់វិស័យ និងអាចទាញផលប្រយោជន៍ពីវិស័យនេះជានិរន្ត ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងលើក កម្ពស់ភាពរីកចំរើន និងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ។

ក្នុងសង្គមព័ត៌មាននិងសេដ្ឋកិច្ច ចំណេះដឹងនិងព័ត៌មានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ប្រៀបដូចជាដើមទុន និង អចលនទ្រព្យដែរ។ ការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ការប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយតម្លាភាព ភាពអនុគ្រោះសំរាប់ការលូត លាស់នៃបច្ចេកវិទ្យា ការរីកចំរើនទីផ្សារ និងការរៀបចំគោលនយោបាយមួយសមស្រប និងធ្វើអោយកំរិតចំណូលរបស់ ប្រជាជនកើនខ្ពស់ឡើងមួយកំរិតទៀត ។

**១. ការដឹកនាំ និងការប្តេជ្ញាថ្នាក់ជាតិ**

រាជរដ្ឋាភិបាលក្រោមការដឹកនាំរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រីនឹង :

- ១.១ សំរេចដាក់អោយប្រើប្រាស់ និងទាញយកផលប្រយោជន៍ពីវិស័យបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដើម្បី បង្កើនកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម និងធ្វើអោយជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកាន់តែប្រសើរឡើង ក៏ដូចជាដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងភាពក្រីក្រ ជម្ងឺរាតត្បាត និងអនកូរកម្មនៅទូទាំងប្រទេស ។
- ១.២ ណែនាំចង្អុលបង្ហាញដល់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងពិភាក្សាជាមួយអ្នកផ្តល់ជំនួយក្នុងការបែងចែក ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងធនធានមនុស្សចាំបាច់ដើម្បីគាំទ្រវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន អោយមាន និរន្តរភាព ។
- ១.៣ ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ ក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ។
- ១.៤ គាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើមពិសេស ដើម្បីលើកទឹកចិត្តអោយមានការចូលរួមពីផ្នែកសាធារណៈ ផ្នែកឯកជន និង សង្គម ស៊ីវិលលើបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ក្នុងគោលបំណងធ្វើអោយវិស័យនេះអាចជ្រាបចូលទៅក្នុង គ្រប់ស្រទាប់នៃសង្គម ។ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងលើកកម្ពស់បរិយាកាស អភិវឌ្ឍសហគ្រិនភាព ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ វិស័យឯកជន ក្នុងការនាំផ្លូវទៅកាន់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ។
- ១.៥ បន្តធ្វើកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដើម្បីសំរេចគោលដៅ និងការ អភិវឌ្ឍន៍អោយបានឆាប់រហ័ស ។
- ១.៦ ក្នុងដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងធានាក្បា ការពារអោយបាននូវក្តីមរតកជាតិ សម្បត្តិវប្បធម៌ ប្រពៃណី និងបរិស្ថាន ។

**២. ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិ**

ក្នុងគោលនយោបាយស្តីអំពីច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនេះរាជរដ្ឋាភិបាលនឹង :

**២.១** រៀបចំបង្កើតបរិស្ថានច្បាប់សមស្របដែលចាំបាច់ ដើម្បីជំរុញការទាញយកផលប្រយោជន៍ជាអតិបរិមា ពីវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន នៅទូទាំងប្រទេស ។

**២.២** បង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ អោយសមស្របទៅតាមតម្រូវការផ្នែកនីមួយៗ ដែលទាក់ទងនឹងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ជាអាទិ៍: ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ មាតិកាព័ត៌មាន ផ្នែកទូរគមនាគមន៍ ធនាគារតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច ពាណិជ្ជកម្មតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិចនិង ផ្នែកសុវត្ថិភាពព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ។ល ។

**២.៣** ចាត់វិធានការណ៍តាមផ្លូវច្បាប់សមស្រប ដើម្បីត្រួតពិនិត្យមើលការប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានក្នុងគោលដៅឧក្រិដ្ឋ និងគោលដៅផ្សេងទៀតដែលជួយនិងសីលធម៌ ប្រពៃណី ដូចជា: សារវិខាន មេរោគ ការក្លែងបន្លំ ការរំលោភលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ការរំខានដល់សេវាអ៊ិនធឺណែត រូបភាពអាសអាសាស ការលួចចូលក្នុងប្រព័ន្ធដោយគ្មានការអនុញ្ញាតិ ការបំផ្លាញបណ្តាញ ការបំផ្លាញមាតិកាព័ត៌មាន ការរំលោភលើសិទ្ធិឯកជន ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានបោកបញ្ឆោត និង ការផ្សាយព័ត៌មានមិនសមរម្យជាដើម ។

**៣. ការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស**

ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពធនធានមនុស្សលើវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានរាជរដ្ឋាភិបាលនឹង :

**៣.១** គាំទ្រ លើកទឹកចិត្ត និងអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសមស្របទាំងឡាយ ដែលជួយទំនុកបម្រុងដល់ការអភិវឌ្ឍន៍យ៉ាងឆាប់រហ័សនៃកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំគ្រប់កំរិតដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានជាកម្លាំងចំបង ។

**៣.២** គាំទ្រ និងលើកទឹកចិត្តដល់គម្រោងផ្តួចផ្តើមពីវិស័យឯកជន ដែលជាប់ទាក់ទងទៅដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងផ្សព្វផ្សាយលើវិស័យអប់រំ ទាំងបឋមសិក្សា មធ្យមសិក្សា និងឧត្តមសិក្សា ជាពិសេសការបណ្តុះបណ្តាលអភិវឌ្ឍជំនាញទូទៅ និងបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ។

**៣.៣** ធានាអោយបាននូវដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដែលមានគុណភាពខ្ពស់ ។ ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅនេះ អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងក្រសួង-ស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ត្រូវធ្វើកិច្ច

សហប្រតិបត្តិការណ៍រួមគ្នា ក្នុងការបង្កើតផែនការ និងអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាដែលទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការនិង ផ្សព្វផ្សាយ អោយបានទូទាំងប្រទេស ។

**៣.៤** លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានឱ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយពាសពេញប្រទេស តាមមធ្យោបាយ២គឺ: ទីមួយត្រូវផ្សព្វផ្សាយ និងគាំទ្រវិធីសាស្ត្រនៃការប្រើប្រាស់ទូទៅ ដូចជាមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មាន សហគមន៍ និងទីពីរ ត្រូវធ្វើបម្រើមហិយកម្មអក្សរខ្មែរ ។ រាជរដ្ឋាភិបាល ផ្តល់សិទ្ធិដល់អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុក កិច្ចការ អភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ក្នុងការបង្កើត និងលើកទឹកចិត្តដល់ការផលិតកម្ម វិធីកុំព្យូទ័រភាសាខ្មែរ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការបញ្ចូលបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ទៅក្នុងវិស័យអប់រំ និងវិស័យផ្សេងៗទៀត នៅក្នុងសង្គម ។

**៣.៥** ជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន សម្រាប់ការអប់រំក្នុង និងក្រៅប្រព័ន្ធ ការបណ្តុះ បណ្តាលមុខជំនាញដោយមិនប្រកាន់អាយុ ភេទ ពូជសាសន៍ កាយសម្បទា ឬទីតាំងអ្វីឡើយ ។

**៣.៦** ផ្តល់សិទ្ធិដល់ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ក្នុងការផ្តល់គ្រូបង្រៀន និងរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលពិចម្រាយ ការសិក្សាតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិចដល់ស្ថាប័នអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន ។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវទិសដៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ ឬរៀបចំធនធាន និងសម្ភារៈបន្ថែមទៀត ក្នុងការជំរុញការប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិទ្យាទាំងអស់នេះ រួចមានអ៊ិនធឺណែត វិទ្យុ និងទូរទស្សន៍ ព្រមទាំងការ ចែកចាយតាមផ្កាយរណប ជាឧបករណ៍រៀន និងបង្រៀន សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ ដោយផ្ដោតជាពិសេស ទៅលើគ្រូបង្រៀន និស្សិត យុវជន និងអ្នកគ្មានការងារធ្វើ ។

**៣.៧** បញ្ចូលប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអប់រំ និងព័ត៌មានទៅ ក្នុងវិស័យអប់រំជាដំណាក់កាលៗ ដើម្បីនាំមកនូវតម្លាភាព ប្រសិទ្ធិភាព និងផលិតភាព ។

**៣.៨** ជំរុញការបណ្តុះបណ្តាល និងអភិវឌ្ឍចំណេះដឹងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន និងការប្រើប្រាស់ យ៉ាងសកម្មសម្រាប់មន្ត្រីរាជការ ។ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងនេះ កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលបន្ត នឹងត្រូវបានបង្កើត ឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានដែលមានស្រាប់ ។

**៣.៩** ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដើម្បីគាំទ្រសកម្មភាពសំខាន់ៗដទៃទៀតដូចជា ការពង្រឹង សមត្ថភាពស្ត្រី យុទ្ធនាការបោសសំអាតគ្រាប់មីន និងការយល់ដឹងអំពីមេរោគហ៊ីវ/អេដស៍ ។



**៣.១០** បង្កើតឡើងនូវបណ្តាញថ្នាក់ជាតិដោយប្រើប្រាស់ បណ្តាញប្រដំបែន សម្រាប់តភ្ជាប់វិទ្យាស្ថានអប់រំនិង បណ្តុះបណ្តាល ។ ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅនេះ អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុក កិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា នឹងសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ ផ្នែកឯកជន និងភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយដទៃទៀត ។

**៣.១១** ជំរុញការផ្សព្វផ្សាយការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាមូលីមីឌីា កុំព្យូទ័រទំនើបៗ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពក្នុងវិស័យ អប់រំក៏ដូចជាពង្រីកមុខជំនាញ និងសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ ។

**៣.១២** គាំទ្រអោយមានកម្មវិធីដូចជា បណ្តាញសាលារៀន មជ្ឈមណ្ឌលធនធានបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន និងកន្លែងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានសាធារណៈនៅទូទាំងប្រទេស ជាពិសេសតំបន់ ជនបទ ដូចជាតូបអ៊ិនធឺណែតសាធារណៈ ក្រោមការគាំទ្ររបស់ក្រសួងដែលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងគោលបំណងបង្កើន សមត្ថភាពបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ។

**៤. គោលនយោបាយស្តីអំពីស្តង់ដារ ផ្នែកទន់ និងមាតិកាព័ត៌មាន**

ដើម្បីសំរេចអោយបាននូវគោលនយោបាយស្តីអំពីស្តង់ដារ ផ្នែកទន់ មាតិកាព័ត៌មាន និងកម្មវិធី រាជរដ្ឋាភិបាលនឹង :

**៤.១** ជ្រើសរើសផ្លូវពីរក្នុងការណែនាំ និងប្រើប្រាស់ផ្នែកទន់ គឺកម្មវិធីកុំព្យូទ័រដែលមានម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ និង កម្មវិធីប្រភពកូដចំហ ។ រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងធ្វើការជាមួយក្រុមហ៊ុនផលិតកម្មវិធីកុំព្យូទ័ររបស់បរទេស ដើម្បី លើកទឹកចិត្តក្នុងការបញ្ចុះតម្លៃ និងក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយការរំលោភលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ។ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹង ជំរុញការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល និងការប្រើប្រាស់កម្មវិធីប្រភពកូដចំហក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ទៅគ្រប់កន្លែង ។ ដើម្បីសំរេចបានទិសដៅនេះ អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា នឹងរៀបចំកម្មវិធី ក្នុងការបញ្ចូលការសិក្សាកុំព្យូទ័រ ផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធី ទៅក្នុង វិស័យអប់រំ ដោយសហការជាមួយនិងក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងក្រសួង- ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ។ ជំហានដ៏សំខាន់ទាំងនេះមិនគ្រាន់តែធ្វើអោយប្រទេសកម្ពុជាមានឈ្មោះជាប្រទេស ដែល គោរពច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាត្រូវបានគោរពប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជួយផ្តល់នូវដំណោះស្រាយផ្សេងៗទៀត ដូចជា ការបង្កើនជំនាញ និងសមត្ថភាពបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ហើយធានានូវសុវត្ថិភាពព័ត៌មានផងដែរ ។

**៤.២** អភិវឌ្ឍ និងអនុម័តយកប្រព័ន្ធតួអក្សរខ្មែរផ្នែកលើបទដ្ឋានអក្សរក្រមខ្មែរយូនីកូដ ដែលនឹងត្រូវប្រើក្នុងកម្មវិធី និងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានទាំងអស់ ។ កត្តាផ្សេងៗទៀតដូចជា ការចុច សទ្ទានុក្រម ការតម្រៀប ។ល។ នឹងត្រូវបានធ្វើបម្រើយកម្ម និងប្រមូលជាក្រុមផងដែរ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងធ្វើជាម្ចាស់នៃ

គ្រប់លក្ខណៈទាំងអស់របស់ខ្មែរក្នុងអាករអន្តរជាតិ ដែលមានដូចជាក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ ។ល។ ដូច្នេះរាជរដ្ឋាភិបាលអាច  
ប្រើប្រាស់បានដោយសេរីដោយគ្មានការបង់ថ្លៃគ្រប់រូបភាពនៃការប្រើប្រាស់ ។

**៤.៣** ប្រើប្រាស់កម្មវិធីកុំព្យូទ័រជាភាសាខ្មែរ ដើម្បីជួយធ្វើអោយមានការ អភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍  
និងព័ត៌មាន នៅក្នុងប្រទេសឆាប់រហ័ស ព្រមជាមួយគ្នានេះបន្តជម្រុញការសិក្សាភាសាអង់គ្លេស និងកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ  
ជាភាសាអង់គ្លេសផងដែរ ។

**៤.៤** ជំរុញយ៉ាងសកម្មនូវការអភិវឌ្ឍន៍មតិកាព័ត៌មាន ដែលទាក់ទងនិងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងប្រព័ន្ធ  
ផ្សព្វផ្សាយទាំងអស់ រួមមាន ប្រព័ន្ធ និងបណ្តាញដែលផ្អែកលើកុំព្យូទ័រ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលដឹកនាំការបង្កើតគេហទំព័រ  
របស់ខ្លួនជាពីរភាសា (ខ្មែរ/អង់គ្លេស) ដើម្បីអោយមានការជ្រួតជ្រាប និងការប្រើប្រាស់កាន់តែឆាប់រហ័សនៅ  
គ្រប់មជ្ឈដ្ឋានទាំងអស់ចាប់ពីរាជរដ្ឋាភិបាលរហូតដល់ប្រជាជន ។

**៤.៥** គាំទ្រលើកទឹកចិត្តដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងការប្រើប្រាស់កម្មវិធីបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន និង  
ព័ត៌មានវិទ្យាក្នុងផ្នែកសាធារណៈ និងឯកជន ។

**៤.៦** អនុញ្ញាតិអោយអាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ធ្វើ  
បមាណីយកម្មមូលដ្ឋានទិន្នន័យចំហ និងផ្តល់នូវដំណោះស្រាយ ដែលមានផលិតភាពក្នុងរដ្ឋាភិបាល ដូចជា  
ស្វ័យប្រវត្តិកម្មការិយាល័យ ។ល។ ដើម្បីធានាបាននូវភាពរឹងមាំ និងការរីកចម្រើនរយៈពេលយូរអង្វែង ។

**៤.៧** គាំទ្រលើកទឹកចិត្តដល់ភ្នាក់ងារនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីអភិវឌ្ឍកម្មវិធីជាបណ្តាញ ។ អាជ្ញាធរជាតិ  
ទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការធ្វើបមាណីយកម្ម  
ប្រព័ន្ធកម្មវិធីទាំងនេះ ក្នុងគោលបំណងដាក់បញ្ចូលប្រព័ន្ធទាំងនេះ អោយស្ថិតនៅក្រោមដំបូលតែមួយ នៃប្រព័ន្ធ  
រដ្ឋាភិបាលតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច ។

**៤.៨** គាំទ្រដល់កម្មវិធីបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដែលជួយធ្វើអោយមានអភិបាលកិច្ចប្រកបទៅ  
ដោយតម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាព ។ ដើម្បីសំរេចគោលបំណងនេះ ប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច  
បច្ចុប្បន្ន នឹងត្រូវបានរួមបញ្ចូលទៅក្នុងផែនការអនាគត ។ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងប្រើប្រាស់ធនធានរបស់អាជ្ញាធរជាតិ  
ទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ហើយនិងក្រសួងពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បី  
ពង្រីក និងប្រើប្រាស់កម្មវិធីអោយទៅដល់គ្រប់ខេត្ត-ក្រុង ទាំងអស់ក្នុងប្រទេស ។

៤.៩ ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាដែលមានប្រសិទ្ធភាព ដូចជាការធ្វើសន្តិសីទតាមវីដេអូ និងការ ប្រើប្រាស់ អ៊ីម៉ែល សុវត្ថិភាព និងត្រូវអនុវត្តយ៉ាងសកម្ម និងលើកទឹកចិត្តក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាល ។

៤.១០ ធានាអោយបាននូវរាល់ដំណើរការ និងនីតិវិធីទាំងអស់ រវាងក្រសួង-ស្ថាប័ននានារបស់រដ្ឋាភិបាល ដើម្បី ទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ និងកម្មវិធីបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ។

៤.១១ បន្តការត្រួតពិនិត្យ ហើយធានាអោយមានសុក្រិតភាព និងឯកភាពទៅលើព័ត៌មាន និងមាតិកាព័ត៌មាន ផ្លូវការរបស់ជាតិ ។

៤.១២ ពង្រីកសមត្ថភាពប្រជាជនតាមតំបន់ជនបទ ដើម្បីអភិវឌ្ឍ និងគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មានទាំងអស់ ។

៤.១៣ បង្កើតអោយមានប្រព័ន្ធផ្តល់របាយការណ៍មួយដែលមានស្តង់ដារត្រឹមត្រូវ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសកម្មភាព សេវាសាធារណៈទាំងអស់ ។

៤.១៤ បង្កើតអោយមានគោលនយោបាយលទ្ធកម្មលើវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដើម្បីធានា សុវត្ថិភាព មានលក្ខណៈជាខ្មែរ និងមានគុណភាពខ្ពស់ ហើយដែលអាចថែទាំដោយក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុក នូវ កម្មវិធីទាំងឡាយដែលបានទិញ និងអភិវឌ្ឍដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។ កម្មវិធីប្រភពកូដប៊ែរ គួរបានចាត់ទុកជា ជម្រើសមួយ ។

**៥. អំពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ**

ដើម្បីសំរេចអោយបាននូវគោលនយោបាយស្តីអំពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹង :

៥.១ ទទួលស្គាល់អំពីសារៈសំខាន់នៃបណ្តាញទូរគមនាគមន៍ដែលមានភាពរឹងមាំ អាចទុកចិត្តបាន និងមាន នៅគ្រប់កន្លែង ដែលជាគន្លឹះមួយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិលើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ។ បណ្តាញនេះគួរផ្តល់នូវសេវាកម្មដែលមានប្រសិទ្ធភាព តំលៃសមរម្យ សម្រាប់សេវាកម្មសម្លេង ទិន្នន័យ និងវីដេអូ គ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់ដែលអាចប្រើបានសម្រាប់ប្រព័ន្ធផ្លូវគោក និងផ្លូវអាកាសពាសពេញ ប្រទេស ។

៥.២ បន្តដំឡើង និងធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដែលអាច ទុកចិត្តបាន ទំនើប និងសមរម្យពាសពេញប្រទេស តាមរយៈក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ ។ ដើម្បីអោយក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ ក្លាយទៅជាបង្អែកដឹកនាំសម្រាប់ពង្រីក និងគាំទ្រផែនការ

របស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ដំណើរការបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន។ រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងបង្កើតគោលនយោបាយបរិយាកាសសមស្រប និងប្រព័ន្ធគាំទ្រផ្សេងៗដើម្បីជួយធ្វើអោយមានការវិភាគដុះដាលនៃបណ្តាញ។

**៥.៣** ជំរុញការប្រកួតប្រជែង យ៉ាងសកម្មពីវិស័យឯកជន និងផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តដល់ការវិនិយោគ ពីក្រុមហ៊ុនឯកជន និងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស ដើម្បីអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ព្រមទាំងផ្តល់នូវជម្រើស និងគុណភាពសម្រាប់ពលរដ្ឋកម្ពុជា។

**៥.៤** ជួយសម្រួលដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាទំនើបៗ ធ្វើវិនិយោគ និងលើកទឹកចិត្តដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាមូលដ្ឋានផ្នែកលើ Internet Protocol (IP) សម្រាប់ការបង្កើត និងការពង្រឹងនៃប្រព័ន្ធបណ្តាញក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

**៥.៥** ជំរុញការប្រើប្រាស់អត្ថប្រយោជន៍នៃបច្ចេកវិទ្យា Internet Protocol (IP) អោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពដោយបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តាញព័ត៌មានវិទ្យាកម្ពុជា ដែលហៅកាត់ថា KHNIC។ អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ត្រូវធ្វើកិច្ចសហការយ៉ាង ជិតស្និទ្ធ ជាមួយនិងក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ និងមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តាញព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ដើម្បីអនុវត្ត និងគ្រប់គ្រងការងារនេះអោយបានល្អប្រសើរ។

**៥.៦** គាំទ្រដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាប្រដាប់ប៊ែនសំរាប់ផ្តល់នូវសេវាកម្មច្រើនយ៉ាង។ បង្កើតអោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈដើម្បីឈានទៅបង្កើតគោលនយោបាយ ប្រដាប់ប៊ែនជាតិមួយ។

**៥.៧** គាំទ្រ លើកទឹកចិត្តដល់កម្មវិធីទាំងឡាយ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន ដល់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ដែលបានគ្រោងយ៉ាងត្រឹមត្រូវ និងប៉ិនប្រសប់ក្នុងដំណើរការងាររបស់ខ្លួន។ ការធ្វើបែបនេះគឺ ដើម្បីធានាអោយបាននូវរាល់ប្រព័ន្ធ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងកំរិតអតិបរិមា។

**៥.៨** ផ្តល់ភារកិច្ចដល់អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ដឹកនាំរៀបចំគំរោងមេនៃបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានមួយសំរាប់ថ្នាក់ជាតិ។ ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ត្រូវរៀបចំលើបច្ចេកទេសទូរគមនាគមន៍។ ដោយឡែកអាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ត្រូវរៀបចំ និងអភិវឌ្ឍន៍លើពហុកម្មវិធីប្រើប្រាស់ផ្ទាល់។

**៦. ការអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាស**

ដើម្បីសំរេចអោយបាននូវគោលនយោបាយស្តីអំពីការអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាស រាជរដ្ឋាភិបាលនឹង :

**៦.១** កាត់បន្ថយអត្រាពន្ធនាំចូលលើសម្ភារៈ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន អោយមកនៅទាបបំផុត (រហូតដល់អត្រាពន្ធ 0%) ។ អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ ត្រូវធ្វើកិច្ចសហការ គ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចការទាំងនេះ ។

**៦.២** អនុញ្ញាតអោយមានភាគហ៊ុនរបស់បរទេស ១០០% លើសហគ្រាសបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ។ អាជ្ញាធរជាតិទទួលបន្ទុកកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យា និងក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ត្រូវធ្វើកិច្ចសហការគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ដើម្បីចាប់ផ្តើមអនុវត្តនូវគោលនយោបាយនេះអោយបានឆាប់រហ័ស ។

**៦.៣** បង្កើតបទបញ្ញត្តិ និងបរិយាកាសអនុគ្រោះ ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាស បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តដោយយកគោលនយោបាយពន្ធពិសេស ។

**៦.៤** ផ្តល់ការគាំទ្រ និងលើកទឹកចិត្តដោយបង្កនូវភាពងាយស្រួលក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច ដោយបង្កើតអោយមានក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ចាំបាច់ នៃកិច្ចការជំនួញតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច និង ធនាគារតាម បណ្តាញអេឡិចត្រូនិច ។ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងដាក់អោយមាននូវកំណែទម្រង់ និងរៀបចំឡើងវិញនូវស្ថាប័នធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីជំរុញអោយមានការទុកចិត្តពីសាធារណៈជន ។

**៦.៥** ចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីធានាអោយបាននូវប្រសិទ្ធភាព រក្សាការសម្ងាត់ឯកជន សុវត្ថិភាព និងភាពគួរ អោយទុកចិត្តបាននៃ ប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច ដោយផ្អែកលើស្តង់ដារអន្តរជាតិ សម្រាប់ កិច្ចការជំនួញតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច ។ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹង ជួយគាំទ្រដល់វិស័យឯកជន ក្នុងការបង្កើត ប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពព័ត៌មាន ។

**៦.៦** ផ្តល់នូវការគាំទ្រពិសេសដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដើម្បីអោយពួកគេទទួលយក និងប្រើប្រាស់ ឧបករណ៍ស្វ័យប្រវត្តិទាំងឡាយ ដូចជាការគ្រប់គ្រងបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌដោយប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រជាដើម ។

**៦.៧** បង្កើតអោយមានសួនបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន និងតំបន់វិនិយោគពិសេស ដោយផ្តល់ភាពងាយ ស្រួល ដូចជា អគ្គិសនី សន្តិសុខ សេវាអ៊ីនធឺណែត និងទូរគមនាគមន៍ដែលមានតម្លៃថោក ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ សហគ្រិន និងការអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាស ។

**៦.៨** គាំទ្រលើការផលិតសម្ភារៈ ឧបរកណ៍បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាននៅក្នុងប្រទេស ។

**៦.៩** ដាក់អោយមានគោលការណ៍កញ្ចប់វិនិយោគពិសេស សម្រាប់វិនិយោគិនលើវិស័យបច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ។

**៦.១០** លើកទឹកចិត្តដល់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុនានា ដូចជាធនាគារជាដើម អោយបង្កើតឡើងនូវយន្តការផ្តល់ប្រាក់កម្ចី សម្រាប់វិនិយោគលើវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ។

## ឧបសម្ព័ន្ធ

ប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទខ្សែ	Analogue Telephone System
មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តាញព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក	APNIC
ប្រដំប៉ែន	Broadband
មាតិកាព័ត៌មាន	Content
ការរំខានដល់សេវាអ៊ីនធឺណែត	Denial of Service
បណ្តុះបណ្តាលពីចម្ងាយ	Distance Learning
ធនាគារតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច	e-Banking
ពាណិជ្ជកម្មតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច	e-Commerce
កិច្ចការជំនួញតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច	e-Transaction
ការសិក្សាតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច	e-Learning
អ៊ីមែល	Email
ពហុកម្មវិធីប្រើប្រាស់ផ្ទាល់	End Applications
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអប់រំ និងព័ត៌មាន	Education Management and Information System (EMIS)
អភិវឌ្ឍសហគ្រិនភាព	Entrepreneurship development
ភាគហ៊ុនរបស់បរទេស	Foreign Equity Share
ការក្លែងបន្លំ	Fraud
កម្មវិធីប្រភពកូដចំហ	Free Open Source Software (FOSS)
ប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលតាមបណ្តាញអេឡិចត្រូនិច	Government Administration Information System (GAIS)
សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស	Human capacity
សហគ្រាសបច្ចេកវិទ្យាធាតុមន៍ និងព័ត៌មាន	ICT Enterprise
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាធាតុមន៍ និងព័ត៌មាន	ICT Infrastructure
គំរោងមេនៃបច្ចេកវិទ្យាធាតុមន៍ និងព័ត៌មាន	ICT Master Plan
សួនបច្ចេកវិទ្យាធាតុមន៍ និងព័ត៌មាន	ICT Park
ឧបករណ៍បច្ចេកវិទ្យាធាតុមន៍ និងព័ត៌មាន	ICT Products
សង្គមព័ត៌មាន	Information Society

បច្ចេកវិទ្យា គមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន	Information Communication Technology (ICT)
ប្រព័ន្ធ សុវត្ថិភាពព័ត៌មាន	Information Security
កម្មសិទ្ធិបញ្ញា	Intellectual Property Right
អ៊ីនធឺណែត	Internet
តួបអ៊ីនធឺណែតសាធារណៈ	Internet Kiosk
ក្តារចុច	Keyboard
មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តាញព័ត៌មានវិទ្យាកម្ពុជា	KHNIC
សទ្ទានុក្រម	Lexicon
បច្ចេកវិទ្យាកម្មវិធីកុំព្យូទ័រទំនើប	Modern software technology
បណ្តាញថ្នាក់ជាតិ	Nationwide Network
កម្មវិធីជាបណ្តាញ	Networked Application
ស្វ័យប្រវត្តិកម្មការិយាល័យ	Office Automation
កម្មវិធីកុំព្យូទ័រដែលមានម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ	Proprietary Software
បរិស្ថានច្បាប់	Regulatory environment
បណ្តាញសាលារៀន	SchoolNet
ផ្នែកទន់	Software
ការតម្រៀប	Sorting
សាររំខាន	Spam
បមាណីយកម្មអក្សរខ្មែរ	Standardize Khmer Script
បមាណីយកម្មមូលដ្ឋានទិន្នន័យចំហ	Standardizing Open Database
បទដ្ឋានអក្ខរក្រមខ្មែរយូនីកូដ	Unicode-based Khmer Character
សន្និសីទតាមវីដេអូ	Video Conference
មេរោគ	Virus
សេវាកម្មសម្លេង	Voice
បច្ចេកវិទ្យាគ្មានខ្សែ	Wireless